

stavijo. V seji dne 10. t. m. je vojni minister izjavil, da hočeta kralj in vlada oboroževanje vojske izvesti do kraja in da se pri tem ne umakneta nikakšnemu pritisku. Tudi prijavljene prostovoljce v kratkem oborožijo, kakor zahteva vojno stanje, in pokličejo rezervne častnike, ki bodo prostovoljce vezbali.

Položaj zelo poslabšan.

Dne 11. t. m. se je vršilo na Dunaju posvetovanje generalov. Položaj je dokaj poslabšan, ker Srbija še vedno ni odgovorila na vprašanja, ki jih je srbski vladar postavil grof Forgach. Čeje se z Dunaja, da naša vlada v Belgradu ne bo storila nobenega novega diplomatskega koraka, da bi z njim pospešila odgovor, kajti „trmasti“ belgradski politiki bi v takem koraku videli, da je monarhija zlezla pred nje, na kolena in bi utegnili odgovoriti z novimi razžalitvami. Z druge strani pa se sliši, da Srbija odgovori na avstro-ogrsko spomenico in sicer v prvi polovici prihodnjega tedna. Tako poroča „W. Allg. Ztg.“ iz Belgrada. Srbija se bo sklicevala na svojo okrožnico, sicer pa izjavila, da je pripravljena, pogajati se z monarhijo glede trgovinske pogodbe. Torej odgovor, ki zopet ne bo zadostoval. Kajti naša vlada hoče, da se Srbija nedvoumno in brez pridržka odpoje svojim zahtevam, da ustavi oboroževanje in poda tako jasno izjavo na Dunaju.

Nezadovoljnost z okrožnico.

V Srbiji so z okrožno spomenico silno nezadovoljni. Sedaj se proti njej oglašajo tisti, ki so jo sprva odobraval. Vladi predbacivajo, da je šla predač, ko je izjavila, da izroča svojo stvar brez pridržka Evropi, kajti to bi lahko pomenilo, da se Srbija popolnoma odreče svojim zahtevam.

Prestolonaslednik Jurij se je dne 12. t. m. eno nro posvetoval z zunanjim ministrom Milovanovičem in potem s sekijskim šefom Stalankovičem. Zahteval je, da se minister v skupščini jasno izreče o onih mestih v okrožni spomenici, ki se tičejo odpovedi Srbije teritorialnim odškodninam. Nejasnost v spomenici je povzročila po celi deželi zmešnjavo. Ako bi se pa res nameravalo, odpovedati se zahtevam po teritorialni odškodnini, potem se je srbska vlada zelo motila, ako je upala, da bo skupščina ali srbsko ljudstvo tak korak dovolilo. Ako bi se to zgodilo, potem bo takoj odbor za narodno obrambo, ki mu je pomoč prestolonaslednika gotova, svoje delovanje podvojil in 50.000 prostovoljcev bo gotovo v stanju, privedi vlado do prave poti narodne politike.

Prpriave za vojsko.

V seji narodne skupščine dne 12. t. m. so razpravljali o dopolnilnem proračunu v znesku 4.500.000 dinarjev v vojne svrhe. Odbor za narodno obrambo hujska dalje. Razširja vest, da je dobil iz častniških krogov protest proti opustitvi teritorialnih zahtev in da je ta protest naznanil prestolonasledniku in vojnemu ministru. Kraljevič je odgovoril, naj bodo častniki pomirjeni, ker je izključeno, da bi se vlada hotela postaviti v nasprotje z voljo naroda. V okrožni spomenici ni govora o kakem popuščanju. Najboljši dokaz, da vlada moško brani srbske koristi, je pospešeno oboroževanje vojske in ukaz, da se imajo prostovoljci popolnoma oborožiti. Prestolonaslednik se nada, da pozdravi v par dneh v Belgradu „tisoče ruskih junakov“.

V Belgradu je prispel nek ruski častnik, ki se je v uniformi podal k odboru za narodno obrambo, se vpisal kot prostovoljec in izjavil, da mu bo sledilo mnogo tovarišev, ko napoči vojna.

Ljudski tabor v Nišu za vojno.

Dne 9. t. m. je bil v Nišu velik ljudski shod, obiskan od 10.000 ljudi. Predsedoval je znani makedonski agitator, bivši generalni konzul Stankovič. — Shod je sklenil, kralja in vlado brzojavno obvestiti, kako ljudstvo v notranjosti z nestrpnostjo pričakuje, da napoči vojna, in prositi, da pod nobenim pogojem ne opuste teritorialnih zahtev, češ, narod je pripravljen, da okrene svojo bojaželjnost proti izdajalcem srbskega ljudstva. Policija je preprečila, da zborovalci niso šli demonstrirati pred avstro-ogrski vicekonzulat.

Srbske bande.

Zemun, 11. marca. Belgrajski listi pišejo, da je zdaj organizacija srbskih band dovršena. Kakor razglasa odbor za narodno obrambo, je vseh vojno oboroženih detašev 12.000, in sicer 6000 Makedoncev, 4000 Srbov in 2000 Arnavtov. (?) En del čet se nahaja med Lešnico in Ivanico ob bosenski meji, drugi med Raško in Kuršumljo (ob Novem Pazaru), tretji med Vranjo in Prepolcem (na jugu). Bandam poveljuje 20 v makedonskih bojih izkušenih vojvod in 20 srbskih aktivnih častnikov. Oboroženi so s peteronabojnimi, brzostrelnimi puškami in z ročnimi bombami. Obleka je srbska ali albanska narodna noša. Četniki dobivajo poleg popolne preskrbe po 1.50 dinarja dnevne plače. Belgrajski milijonar Celović, ki je že preje stavil vladi na razpolago en milijon dinarjev za vojne svrhe, je dal odboru za narodno obrambo vnovič 300.000 dinarjev za vzdrževanje čet. Tako je zasedel kordon srbskih čet mejo proti Bosni in Stari Srbiji. Govori se, da hoče Srbija nenadoma napasti Novipazar, postaviti Evropo pred dovršen čin in zvati krivdo na bande.

Kaj prinese ta teden?

Belgrad, 15. marca. Tekoči teden smatrajo tukajšnji politični krogi, da bo odločilen za vojsko ali za mir. Z največjim navdušenjem pozdravljajo vsi časopisi, da je vlada pozvala pod orožje tudi III. poziv, ter pravijo, da sedaj ni časa spuščati se z Avstrijo v kaka trgovinska pogajanja, ker se prej mora rešiti druga vprašanja. Ako bi srbska vlada hotela se spuščati z Avstrijo v kaka nova trgovinska pogajanja, tedaj bi bilo to v popolnem nasprotju s političnim položajem v deželi in proti volji naroda in njegovih zastopnikov v skupščini. Tudi iz pokrajine prihajajo poročila, da se vse pripravlja za obrambo.

Srbija odgovorila Avstriji.

Belgrad, 15. marca. Zunanji minister dr. Milovanovič je poslal večeraj srbskemu poslaniku na Dunaju sledeči brzojav:

Blagovolite c. in kr. vladi na poročilo avstro-ogrškega poslanika v Belgradu, ki sem jo dobil od njega po naročilu c. in kr. vlade dne 6. t. m., sledeče odgovoriti:

V srbski okrožni spomenici z dne 10. t. m., ki se je izročila tudi c. in kr. vladi kakor drugim vele-vlastim, je srbska vlada označila svoje stališče v bosansko-hercegovskem vprašanju in pri tem določila, da je Srbija mnenja, da je pravno razmerje med njo in Avstro-Ogrsko nespremenjeno in mora zato vršiti dolžnosti dobre sosedine in gojiti razmerje, odgovarjajoče materialnim interesom (koristim) obeh strani na podlagi vzajemnosti s sosedno monarhijo. Zato meni srbska vlada, da bi bilo bolje odgovarjalo materialnim interesom obeh držav in položaju, ustvarjenem po trgovinski pogodbi, sklenjeni minolega leta (ta pogodba je v Srbiji že zadobila zakonito veljavo), ako bi avstrijska vlada predložila to pogodbo parlamentoma na Dunaju in v Budimpešti v odobrenje, četudi je rok, določen za pritrditve, že potekel. V sprejetju te pogodbe od strani obeh parlamentov, bi bilo najgotoveje preprečeno, da ne neha pogodbeno razmerje. Če pa se pogodba odkloni, bi se mogla začeti nova pogajanja, pa bi v nasprotnem slučaju postalo jasno, da z ozirom na agrarne struje v obeh parlamentih ni možno skleniti pogodbe ter da se treba odreči ideji sklepa tarifne pogodbe med Avstro-Ogrsko. V slučaju, da bi avstro-ogrška parlamenta radi nedostatka časa in parlamentarnega položaja ne mogla rešiti nove pogodbe do 31. marca, je srbska vlada pripravljena privoliti, da se veljavnost pogodbe podaljša do 31. decembra t. l.

Vtis srbske spomenice.

Dunaj, 16. marca. V državni zbornici se je danes govorilo skoraj samo o srbski spomenici in zunanjem položaju. Splošno se je označil zunanji položaj kot zelo resen. Od neke strani se je izjavilo, da bo zunanji urad poslal Srbiji v dveh do treh dneh bolj ostro spomenico, v kateri se bo zahtevalo odgovora v določenem času. Še le ko pride ta, ali ako se bo v njem Srbija zopet izogibala, dati jasen odgovor, bo storila Avstrija odločilen korak v Belgradu.

Vojna nevarnost.

Belgrad, 16. marca. Tukajšnji časniki smatrajo vojsko z Avstro-Ogrsko neizogibno in pozivajo vlado, da se tudi proti morebitnemu ultimatumu Avstro-Ogrske ne sme kazati popustljivo.

London, 16. marca. Belgrajska poročila tukajšnji listov označijo vojsko kot neizogibno. Pogajanja, ki se sedaj vrše, bodo trajala k večjemu en do dva tedna, vendar je v Srbiji vse na to pripravljeno, da se bo vojska začela najdalje začetkom prihodnjega meseca.

27. marca vojska?

Belgrad, 14. marca. Baje je sklenjeno, da ude-re 27. marca v Bosno in Sandžak 12.000 ustaških čet.

Popi pridigujejo sveto vojsko.

Cetinje, 14. marca. Vse šole v Crni gori so zaprte. Vsi moške in mladeniči od 16. leta dalje so oboroženi. Pravoslavni popi pridigujejo v cerkvah sveto vojsko proti Avstriji. Ljudstvu pravijo, da ne gre za politiko, marveč za vero, ker ima Avstrija namen izpodrinuti na Balkanu „sveto“ pravoslavje. Kdor bo v vojski proti Avstriji padel, tega ime se bo z rdečimi črkami zapisalo v cerkvene knjige. Bande vodi Parto Vučetič. Črnagora je zdaj v tretji od Srbije zahtevala denarja, namreč 1½ milijona frankov. Strelivo dovažajo ruski parobrodi.

Vrhovni poveljnik naše armade.

V slučaju vojne s Srbijo bo, kakor poroča londonski „Daily Mail“, vrhovni poveljnik naše armade prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand sam.

Vojno posvetovanje.

Belgrad, 16. marca. Vojni minister Živkovič je poklical vse generalštabne šefe brzojavno k vojnemu posvetovanju v Belgrad. Posvetovanja so se že večeraj začela in se danes nadaljujejo. Na vojnem posvetovanju so udeleženi: Vojni minister Živkovič, šef generalnega štaba general Putnik, šefi 5 srbskih divizij, poveljnik donavske divizije, general Stolarovič, nekaj upokojenih generalov in polkovnikov. V tem vojnem posvetovanju se bo določil odločilen vojni načrt.

Politični ogled.

— Državni zbor. Dne 10. t. m. je začel zborovati državni zbor. Enoglasno se je sprejel nujni predlog dr. Šusteršiča, ki protestira proti ogrski banki v Bosni, s katero si hočejo Madjari ondotno prebivalstvo zaslužiti. Dne 12. t. m. se je začela razprava o rekrutih, ki se je še do večeraj, dne 17. t. m. nadaljevala. Izmed Slovencev je govoril kranjski poslanec Demšar. Poslanec Roškar je vložil predlog, naj se ustanovi zavarovalnica za vremenske neugode, ker ravno letošnje leto dokazuje, da državna podpora ne zadostuje.

Maia politična naznanila.

Dne 12. marca: Ogrski ministrski predsednik Wekerle je v ogrski zbornici dne 10. t. m. naznanil, da umakne zakonski načrt o sklepanju trgovinske pogodbe s Srbijo. — Turkijski ministrski svet je sprejel predlogo, da se uvede v celi državi obvezni šolski obisk in da bodo državljani vseh treh veroizpovedanj (možni, kristjani, judi) pri oddajanju državnih služb pogojno enakopravni. O obeh predlogih bo sklepal parlament. — Ruski ministrski predsednik Stolypin je zbolel na hudi influenci.

Dne 13. marca: V pogajanju med Turčijo in Bolgarijo so nastale nove težave. Turčija zahteva sedaj namesto 125 milijonov 135 milijonov odškodnine. — Dalmatinski namestnik Nardelli se je mudil minole dni na Dunaju. Predstavil se je tudi trgovinskemu ministru Weisskirchnerju, ki mu je obljubil, da potuje kakor hitro mogoče v Dalmacijo. — Na Francoskem bo podalo najbrž celo ministrstvo ostavko. Finančni minister Caillaue in mornarski minister Picart se ne moreta zediniti glede vsote, potrebne za preuredbo mornarice. — Uradnikom praške namestnije se je prepovedalo, biti pri društvih, ki imajo odločno naroden značaj.

Dne 14. marca: Češki deželni zbor bo najbrže sklican v zasedanje po Veliki noči. — Francozi vzorno gospodarijo. Njihov proračun za leto 1910 bo znašal približno 180 milijonov frankov primanjkljaja. — Med ameriška država Nikaragua in Salvador je vzbruhnila vojska. — Perzijski šah je izjavil, da toliko časa ne dovoli ustave, dokler se mu zarotniki in vstaši brezpogojno ne podvržejo. — Zasedanje turškega parlamenta se je podaljšalo od 13. t. m. do 13. julija t. l. Sultan je svoj ukrep s tem utemeljeval, da mora parlament rešiti predložene mu vladne zakonske načrte.

Dne 15. marca: Čehi so večeraj v Pragi zopet pretepli nekaj nemških buršev na Vaclovem trgu, ker so je izzivali s svojim „bumlom“. Nemoi pa morajo izzivati, četudi vedo, da dobijo za to batine. — Govori se, da se bo današnji turški ministrski svet bavil z razpoloženjem v Srbiji in vojno nevarnostjo ter se posvetoval o vojaških korakih glede na varnost Turčije. — V Petrogradu se je vršila v ministrstvu za zunanje zadeve pod predsedstvom Izvoljskega konferenca, katere so se udeležili tudi vojni, finančni in mornarični minister ter šef generalnega štaba. Posvetovali so se, kako takoj v Perziji posredovati, da varujejo ondi gospodarske koristi Rusije. Predlagalo se je, naj ruske čete korakajo proti Teheranu, da „varujejo šaha“. — Francoski poštni in brzojavni uradniki nameravajo proglašiti generalni štrajk. Bati se je nemirov.

Dne 16. marca: Cesar je večeraj sprejel nadvojvoda Franca Ferdinanda v daljši avdijenci. — Vedno večji nemiri v Perziji so uvedli šaha do tega, da je sklenil storiti vse potrebno, da ljudstvo pomiri. — Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet, ki se je bavil s trgovinsko-političnim položajem nasproti Rumuniji.

Razne novice.

* Iz pravosodne službe. Višje deželno sodišče je imenovalo pravnega praktika pri okrožnem sodišču v Celju, Mirkota Jakliča za avskultanta za graško nadsodišče.

* Iz pošte. Poštni oficijal Ivan Amreich v Mariboru je imenovan za poštnega kontrolorja in postavljen v Gradec.

* Iz pošte. Poštni oficijal Ferdinand Sengel v Jägerndorfu je imenovan za poštnega kontrolorja v Zidnem mostu.

* Zupnijo Kamnico pri Mariboru dobi g. Ant. Novak, župnik v Špitaliču pri Konjicah. Svoje mesto nastopi s 1. majnikom.

* Mesto začasnega učitelja se razpisuje za nastop o Veliki noči t. l. na šoli družbe sv. Cirila in Metoda na Muti. Plača letno 1200 kron in prsto stanovanje.

* Pogovori o volitvah. Med odposlanci spodnještajerskih slovenskih strank se vršijo ta teden neobvezni pogovori zaradi deželnozbornskih volitev. Slovenska kmečka zveza bo sklicala za prihodnji teden zaupen shod, na katerem bodo odposlanci poročali o pogovorih, zaupniki pa storili potrebne sklepe.

* Solnina na srednjih šolah. Solnina na srednjih šolah je pravzaprav jako nepotreben davok, ker smejo davkoplačevalci pač pričakovati od države, da jim ta vzdržuje šole. Vlada je na stališču, da ne odje-

nja od teh prispevkov, ker ji le vendar nekaj grošev vržejo in pa zastopa mnenje, da marsikateri dijak študira marljivo, ker se boji radi plačila šolnine. Po zadnjem odloku naučnega ministrstva utegne zares imeti plačevanje šolnine na srednji šoli pomen, vsaj svaričen pomen za učence. Plačevanje šolnine se je zares jako olajšalo. Določbe za prvi razred so bile dosedaj naravnost trde. Po novi uredbi se bode opustila šolnina vsakemu učencu prvega razreda, ki ima do okoli 15. novembra v vedenju ali „prav dobro“ ali „dobro“ in v raznih predmetih vsaj „zadostuje.“ Vsak le količkaj marljiv deček, ki je le nekoliko nadarjen, lahko to doseže. Če začasno oprošteni učence koncem tečaja ne zadostuje postavnemu napredku, to je če ne dobi v vedenju vsaj prvih dveh redov, ali pa dobi iz katerega koli predmeta „nezadostno“, mora plačati šolnino za prvi tečaj naknadno. Prijetijo se slučaj, da dobijo učenci, kateri niso bili sredi tečaja vredni oprostite, koncem tečaja spričevalo z odliko, oziroma da imajo vsaj polovico predmetov „prav dobro“, drugo polovico pa „dobro.“ Takim učencem država povrne šolnino koncem prvega tečaja. Te določbe veljajo za prvi tečaj prvega razreda. V drugih razredih so opravičeni po novi določbi vsi dijaki, ki imajo v vedenju „prav dobro“ ali „dobro“, in v raznih predmetih vsaj „zadostno.“ Če ima učenec tudi v vseh predmetih „zadostno“, se oprostijo, če zadostuje v vedenju. V spodnjih razredih zadostuje tudi spričevalo, v katerem se prizna dijaku zrelost za vstop v prihodnji razred, če ima tudi iz jednega predmeta „nezadostno.“ Te določbe so zares olajšane; zato pa, stariši, pazite na svoje sinove, da vam ne bode treba po nepotrebnem plačevati hudega davka, katerega se prav lahko odkrižate. Če bode moral dijak zaneprej še šolnino plačevati, ali ni za študije, ali pa je nemarnost kriva.

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Nabrali na gostiji Franca Sagaj in Jozefe Stubeč v Ključarovicah 5 kron; obitelj Marschitz in Zotter v Braslovčah 15 K; nabrala na gostiji Alojzija Kump in Marije Horvat gđe. Milka Vrščičeva 10 K 30 v; posojilnica v Gornji Radgoni 40 K; neimenovan 1 K; Lovro Horvat za kruh sv. Antona 5 K; Weingerl Alojzij vročo jabolko. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

* **Za S. K. S. Z.** je daroval č. g. župnik Vogrin pri Sv. Barbari v Halozah, na napade v Štajercu in Narodnem Listu 8 kron.

* **Veliko jih je**, ki se ne prilepijo na vsako karto ali pismo obmejnega koleka. Pismo z obmejnimi kolekom že na zunaj kaže, da ima odposiljatelj res smisel za narodno-obrambno delo. Zato pa ne odposlujemo več nobenega pisma prej, dokler nismo prilepili na njega kolek: „Obmejnimi bratom — v pomoč.“

* **Vzgalice** „V korist obmejnimi Slovincem“ so se že tako udomacile, da ne moremo biti brez njih. Saj so pa tudi te najboljše.

* **Mladeniški sestanek** dne 25. marca v Mariboru obeta biti prav zanimiv in zelo dobro obiskan. Opozarjamo pa še enkrat vse prijatelje našega gibanja, da se tega sestanka v velikem številu udeležijo, ali nas pa podpirajo z navodili in nasveti. Kot odposlanec krajskih tovarišev bomo govoril brat Vojteh Jeločnik o telovadni organizaciji. Na svidenje! Na zdar!

* **Za povišanje učiteljskih plač** se je izrekel v Narodnem Dnevniku podpredsednik Narodne stranke dr. Božič. Za isti predmet se vojskuje v istem listu sedaj že dalj časa znani narapljski učitelj Pesek, ki je tudi na shodu združenih staroliberalnih Slovincov v Ptujju prepeval to pesem. Ta liberalni kolovodja piše v ponedeljkovem celjskem dnevniku: „Narodni učitelji smo, in ker je slovensko učiteljstvo vedno vršilo svojo dolžnost napram svojemu narodu, sme pač zahtevati, da stori slovenski narod svojo dolžnost do svojega učiteljstva, ko to potrebuje pomoči naroda.“ — S krepkejšim glasom, kakor kedaj poprej, zahtevajo sedaj pred volitvami liberalni učitelji zvišanje učiteljskih plač. Drzno pa je, da se upajo sklicevati na svojo narodnost. V nobenem stanu ni razmeroma toliko renegatov, toliko nemškutarjev, kakor med našim liberalnim učiteljstvom. Da v šoli dece tudi ne vzgojujejo narodno, vemo vsi dobro, ker noben otrok, ki zapusti šolo, nima vzgojenega narodnega čuvstva, razven če se mu je že doma od narodnih starišev vzgojil.

* **Za smeh.** Urednik liberalnih celjskih listov Spindler, hoče izdati mesečno nov agrarni (kmečki) list. Mnogi dvomijo, če zna mladenič sploh pšenico od rži razločevati! Ampak naročnina je nastavljena na 6 kron, in denar se vedno potrebuje.

* **„Zvezda“** na Dunaju. Kaj lepo se je obnesla mesečna zabava društva „Zvezda“ dne 7. sušca. Z velikim navdušenjem je občinstvo poslušalo veleznimivo predavanje g. dr. Glaser-ja. Ena krasna pesem za drugo so se vrstile, ena lepša, milejša od druge in burnemu odobravanju ni bilo ne konca ne kraja. Do venca slave pripomogla je tudi premnogo naša hrvatska sestra, operna pevka Ljerka Jurina z njenim milim, zvonkim glasom. Nikdo se ni zavedal, da je na Dunaju, vsakdo je bil prestavljen v rodni mu kraj. Držimo se tudi v prihodnje krepko naše „Zvezde“, ki nam vsem ponuja obilo zabave in poštenega razvedrila. Ti pa „Zvezda“, bodi nam tudi nadalje dober kazipot in nas vodi med strmimi bregovi do sreče in blagostanja milega nam slovenskega naroda.

* **„Boj za slovensko vseučilišče“** se imenuje knjižica, ki jo izda te dni Slovenska dijaška zveza.

Spisal jo je član S. D. Z. g. pravnik And. Veble. Ker je pisana knjižica kolikor mogoče poljudno in vsakemu razumljivo, bodo gotovo z veseljem segali po njej, zlasti člani naših organizacij, tembolj, ker je tudi njena cena naravnost malenkostna, dasi obsega knjižica blizu 50 strani. Posamezen izvod stane namreč samo 30 v. a če se naroči vsaj 10 izvodov skupaj, stane izvod le 20 v. Dostaj nimamo v tako važnem vprašanju kot je ravno slovensko vseučiliško vprašanje, še nobene knjige za ljudstvo; iz te knjižice pa se vsakdo natančno pouči, zakaj zahtevamo svoje vseučilišče v Ljubljani in kako neprecenljive vrednosti bi bilo za ves slovenski narod. Trikrat smo že imeli svoje vseučilišče, a ravno tolikokrat so nam ga tudi že vzeli, toda zahteva po njem ni nikdar utihnila. Danes pa občutimo to kulturno potrebo bolj ko kdaj prej, ker so postale za slovenskega dijaka razmere na nemških vseučiliščih neznošne. Da so razni pomisleki, ki jih ima ta ali oni proti slovenskemu vseučilišču, neosnovani, kot so neosnovana hudobna zavračanja in očitanja sovražnih nam Nemcev, ki nam ne privoščijo lastnega vseučilišča, ker bi nas potem ne mogli več ponemčevati kakor dandanes, o tem se prepriča vsakdo, ko prečita to lepo in z navdušenjem pisano knjižico. Naj torej ne bo zavedne Slovenke in zavednega Slovenca, ki ne bi naročil te knjižice in se poučil o tako važnem vprašanju! Danes vlada v državi ljudska volja, zato bomo pa tudi dobili svoje vseučilišče edinole, ako ga ljudska volja, ves slovenski narod zahteva. Po vseh društvih in izven društev naj se prične živahna agitacija za knjižico. Združi naj se jih po deset ali več skupaj in skupno naroči knjižico pri Katoški Bukvarni in Ljubljani! Posamezne izvode pa se lahko kupuje tudi v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru. — Jako dobro bo služil tudi priloženi formular za peticojo vseučilišča našim občinskim odborom, kmečkim zvezam in društvom sploh. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da si to knjižico naroči in jo prečita!

* **Za S. K. S. Z.** so vposlala bralna oziroma izobraževalna društva: Cezanjevci 2 K; Frankolovo 2 K; Sv. Urban 4 K; Sv. Vid pri Grobelnem 2 K; Sv. Ilj v Slov. gor. 2 K; Mir-Velika Nedelja 2 K; Loka pri Zidanem mostu 2 K; Sv. Ema 4 K; Podsrda 2 K; Pilištanj 2 K; Sv. Peter nize Maribora 2 K; Gornja Radgona 2 K; Ribnica 2 K.

* **Za „Društveni Dom“** v Št. Ilju: Neimenovan poverjenjo globo južne železnice v znesku 60 v.

* **Za volilni sklad S. Z.** se je v prijateljskem krogu na Prevorju nabralo 10 K. Posnemalci naj živijo!

Mariborski okraj

m Maribor. Zahrbini napadi — nemška omika. Onemu nemškutarškemu pobalini, ki me je napadel minulo soboto zvečer 1a poti proti Narodnemu domu, svetujem naj naznani svoje zahrbno junaštvo „Südmarki“, mogoče dobi kako zlato kolajno. Ako pa mali ta nemškutarški pobalinek, da me z zahrbnimi napadi odvrne od narodnega mišljenja, se jako moti. **Heil, deutsche Kultur!** Frajjo lsek, kraj. pomoč.

Sv. Peter nize Maribora. Ustanovno zborovanje „Mlademške Zveze“ je krasno uspelo. Po stvarnih govorih mladeniča Franca Žebota in č. g. dr. Kovačiča je z podpisom javilo svoj prispep 69 mladeničev.

m Orehova vas blizu Maribora. Tukaj je umrl 9. marca po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti, Anton Horvat po domače Prosejak, najstarejši kmet, v 82. letu. Zapustil je vdovo in dva vnuka. Deloval je na svojem velikem posestvu čez 45 let in bil vsestransko priljubljen, zatorej si ga je občina tudi svoj čas skozi 9 let izvolila za župana, župnija Slivnica za cerkvenega ključarja, sodnija pa za cenilnega moža. Da si je znal pridobiti srca ljudi, pokazal je njegov veličasten pogreb 11. marca v spremstvu obeh č. g. gospodov in mnogobrojnega ljudstva. — Dolgoletnemu naročniku „Slovenskega Gospodarja“ bodi zemljica lahka!

m Štajercijanci, socijaldemokrati in učitelji so imeli zadnje nedelje na Črešnjevem v Kresnikovi gostilni shod. Kljub temu, da je že po prvi službi božji Kresnik prijazno vabil na shod, udeležilo se ga je le majhno število. Govoril je socijaldemokrat, železniški poduradnik Kitek iz Pragerskega. Pred stiri najstimi dnevi je imelo v Slov. Bistrici učiteljsko društvo svoj shod. Tudi tam je baje govoril zgoraj imenovani Kitek. Kaj pa govori socijaldemokrat na učiteljskem zborovanju? Kmetije, pozor! Na Krajskem so že postali liberalni učitelji socijaldemokrati, zakaj bi pri nas ne?

m Jarenina. Zadnje nedelje, dne 14. marca se je vršil občni zbor kmečkega bralnega društva v prostorih Čitalnice. Iz poročil posameznih gg. odbornikov smo povzeli, da je društvo v preteklem letu mnogo delovalo, le nekaj ni hvalevredno, bilo je premalo plačujočih članov. Naj se tudi to v prihodnjem letu odpravi. Novi odbor, nato soglasno izvoljen, bo za to gotovo skrbel. Po občnem zboru je tajnik „Kršćansko-socialne zveze“, kot iste zastopnik, govoril o blagih namenih bralnega društva, dolžnostih članov napram njemu ter e berilu. Društvo, krog katerega se zbira posebno mnogo mladine, pa želimo tudi v prihodnjem letu mnogo napredka.

m Št. Ilj v Slov. goricah. Na Jožefovo, dne 19. sušca bo v bralnem društvu sestanek mladeničev. Ustanovili, oziroma oživeili bodemo zopet „Mladeniško zvezo“. Govorila bodeta dva govornika iz Maribora in več drugih. Torej mladeniči šentiljski, pridite vsi po večernicah v Čitalnico.

m Št. Ilj v Slov. goricah. Srečni smo šentiljski čani, da se nas „Nar. Dnevnik“, znani celjski otroček, slab na duhu in telesu, spominja s svojimi kritikami. Drznil se je napasti pred nedavnim našo dobro znano Celcerjevo gostilno. Dotičnik, ki je sukal peresce za „Nar. Dnevnik“, pač dobro ve, da se pri Celcerju že od nekdanj zbirajo Slovenci, da se tam vrše narodne veselice, da se tam ne sramujejo razobešati slovenske zastave. Da pa ima Celcerjeva gostilna vsled dobre postrežbe tudi nemške goste in da gospod Celcer ne bo šel dopisnika „Dnevnikovega“ vprašati za dovoljenje, če sme tudi druge mirne goste sprejemati, tega si naj dopisunček ne domišljuje. Zanimivo pa je, da ta „narodni“ časnik nima besedice proti Südmarki; pa saj je znano, da se njegovemu dopisunčku krčma v Südmarkhofu „zdi“ bolj „narodna“ — ker je prav rad obiskuje.

m Sv. Lenart v Slov. goricah. Katoliško polit. društvo je v nedeljo, dne 14. t. m. imelo občni zbor. Kljub neugodnemu, sneženemu vremenu se je vendar zbralo še dokaj veliko število mož in mladeničev. — Kar je posebej omeniti, je to, da so bile zastopane vse župnije okraja. Pozdravil je navzoče predsednik dr. Tiplič, ki je povdarjal pomen političnega društva. Sledilo je tajnikovo oziroma blagajnikovo poročilo. Društvo je priredilo samo dva shoda pri Sv. Rupertu in Sv. Trojici; shod pri Sv. Antonu je bil prepovedan radi točke: ptujski dogodki. Važni dogodki nas čakajo v tem letu: deželnozbornske in okrajne volitve, in bo moralo društvo s shodi, kakor zlasti s podrobnim delom izvrševati svojo dolžnost. Udov je imelo društvo 164. Prostovoljni doneski so znašali 28 kron 42 vin., preostanek 26 kron 31 vin., stroški 12 kron 3 vin. Pristopilo je nanovo 26 udov z doneski 43 kron 64 vin. Odbor se je sestavil tako: Rop Janez, predsednik; Zupe Franc in Schönwetter Janez, podpredsednika; Bosina Ivan, tajnik, Kavčič Jožef, blagajnik in 10 udov kot odbornikov. Zatem je podal poslanec Roškar državnozbornsko poročilo. Omenjal je najvažnejše dogodke v državnem zboru, pojasnil je razne predloge in govoril o najvažnejših točkah kmečkega programa. Posebno natančno je pojasnil vladno predlogo o starostnem zavarovanju. Pripoznavi moramo, da je ta velikanski aparat, da je ta točka tako komplicirana, da jo bodo morali poslanci prav natančno ljudstvu podati, da jo bo moglo prav razumeti. In to je potrebno, še le potem se bo moglo odločiti. Mislimo, da bo to menda zdaj najpoglavnejša točka poslanskih nastopov. Naj pride jasnost in potem naj ljudstvo govori. Razume se, da je podal svoje poročilo odločno, jasno, prepričevalno. — Shod je trajal naš tri ure. Marsikaj bi bilo še potrebno omeniti, a ni bilo časa. Pa v tem letu se bomo tak večkrat sešli in se docela pogovorili. Z navdušenimi besedami se je ob splošnem navdušenju zaključil shod.

m Ciršak ob Muri. Malo je menda na Spod. Štajerju občin, kjer bi vladalo med občani in sosedmi tako lepo soglasje, mir in sloga, kakor je v naši občini. Dasiravno je v naši vasi tudi več nemških kmetov in rodbin, vendar ni opaziti nikjer in nikdar kakega narodnega sovraštva in prepira. Vsi živimo v lepi krščanski slogi med seboj. Vse volitve: občinske, v državni in dež. zbor, vse se vrše enoglasno. Vsi volimo le može, ki jih priporoča krščanska slovenska stranka. Da pa vlada med nami taka lepa zastopnost, sloga in edinost ter bratoljubje, zahvaliti se imamo vsi le našemu vrlenu, za vse dobro vnetemu g. županu Ant. Hancu, ki že skoz 28 let v splošno zadovoljnost vseh občanov županuje in deluje v Ciršaku. S pravo očetovsko ljubeznijo in miroljubnostjo zna le on o pravem času pomiriti kako slogi pretečo nevarnost; s svojo izobrazbo daje nam vsem potrebne nauke; sploh g. Hanc ni samo naš župan, on je takorekoč naš dobri — oče. — Stejem si torej v prijetno dolžnost, se v imenu vseh naših občanov g. Hancu za vse njegove zasluge, za vse njegovo dolgoletno vestno županovanje, zahvaliti. Zelim obenem, da nam ga še Bog ohrani mnoga, mnoga leta! — Jožef Reiter, obč. svetovalec.

m Slov. Bistrica. Nova stavba. Odkar so Slovenci začeli zidati nove hiše, so dobili Nemci tudi „korajžo“. Seveda, sedaj mora zidati tudi hranilnica svoje poslopje. Da bi denar dobila za zidanje, je okraju odpovedala posojila 150.000 K. Nova stavba ne bo nič kaj posebnega, tako da bode naš naroden dom še vedno najlepše poslopje v Slov. Bistrici.

m Slovenska Bistrica. Kakor kavra je izginil iz Slov. Bistrice Bevc, pisar pri notarju Vistalerju, z njim pa je izginilo tudi nekaj denarja. Pri uradniškem društvu si je hotel izposoditi 2000 K ter je za poroka naznanil in podpisal krčmarja Neuholda, ne da bi ta kaj za to vedel. Društvo pa je g. Neuholda vprašalo za pojasnilo, a drugi dan Bevc je ni bilo več! Oškodovani so za precejšnje vsote tudi nekateri kmetje, ki so begunec bili za poroke pri posojilih. Pobegli tihotapec je bil znan posili Nemec (pri zadnjem shodu S. K. Z. so ga kmetje postavili na „svetlo“), navdušen oficir štajerske bande ter zvesti opreda in desna roka č. kr. notarja Vistalerja. Ta ga je pošiljal, da je vohnil med Slovenci in se povsod valjeval kakor sitna muha ter potem „poročal“ svojemu komandantu Vistalerju. Čast takim bratecm!

m Laporje. Posojilnica in hranilnica v Laporju, reg. zadruga s neomejeno zavezo ima svoj občni zbor na Jožefovo, dne 19. sušca t. l. po večernicah v sobi izobraževalnega društva. Na dnevnem redu je poročilo načelstva, odobrenje računskega zaključka, volitev načelstva in poučni govor o posojilnicah. K obilni udeležbi vsi odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Za Plojev shod so dobili vabila vsi oni liberalci, ki so pri zadnjih volitvah proti njemu agitirali in ga nesramno blažili zaradi njegovega pregreška proti pastorki. Večina njegovih volilcev pa ni dobila vabil za shod. Očitno znamenje, da je Ploj predsedal in svojih nekdanjih volilcev ne mara več.

p Sv. Barbara v Halozah. V naši župnijski cerkvi se vrši od 14. do 23. marca sv. misijon pod vodstvom č. gg. oo. kapucinov iz Lipnice. Čeprav se je začelo delo v vinogradih, vendar je udeležba vernega ljudstva ogromna, ki z veliko pozornostjo poslušata temeljite govore gg. misijonarjev.

p Na Vurbergu je bil preteklo nedeljo občni zbor hranilnice in posojilnice. Prometa je bilo v preteklem letu čez 108.800 K, kar je za tak mali kraj dosti. Pomenljivo je, da so sami fantje vložili 4023 kron, deklice pa 3254 kron. Večji del tega denarja bi se ne bil nikjer naložil, če bi tu ne bilo posojilnice. Iz tega se razvidi, kak velik pomoček za varčevanje so naše posojilnice. Le trdno se jih držite ter prinašajte vanje pridno svoje male zasluge. Udov je bilo preteklo leto 51. Z občnim zborom je bil združen govor, v katerem se je kazalo na korist rajfajzovk za ljudstvo v gnutnem in narodnem oziru.

p Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Mladeniška zveza priredi v nedelje dne 21. sušca poudčen shod v hiši g. Vekoslava Dolinška v Podgorah ob 3 uri popoldne. Nastopijo tudi domači fantje. Ker že dalje časa nismo priredili nobenega shoda, pričakujemo tokrat obilne udeležbe. Na svidenje!!

p Svetinje pri Ormožu. „Nesrečna zima, mrazi me — in dolgo proč ne spravi se. Res, letošnja zima nam hujo nagaja. Nikakor je ni mogoče odpraviti, ne zlepa in ne zgrda. Toda, če je v naravi ravno zima, v naših srcih je najlepša pomlad, pomlad narodne zavednosti, ki dobiva pri nas, posebno med mladino, vedno več tal. Z vedno večjo gotovostjo se sliši, da bo pri nas v kratkem mladeniška in dekliška zveza. Dekleta že baje študirajo pravila dekliške zveze. Res, to bi bilo nekaj lepega za našo faro. Zato pa le ne obupajte, ampak krepko naprej, zmaga in slava bo vaša.

p Št. Janž na Dr. p. Nepričakovano lepo se je obnesla dvodnevna slovesnost, ki smo jo obhajali dne 11. in 12. t. m. Molili smo izpostavljeno presveto Rešnje Telo. Oba dneva je bilo vedno mnogo pobožnih molilcev navzočih; pri sv. mašah pa in pri pridigah dopoldne in popoldne je bila cerkev polna dobrih župljanov. V hvaležnem spominu nam bodo ostali pred. p. gvardijan iz Celja bodisi kot vnet govornik bodisi kot neutrudljiv spovednik. Nad 800 vernikov je bilo te dni pokrepčanih z angelskim kruhom. Hvaležni pa bomo ostali župljani pred. g. župniku, ki so nam priredili to lepo slovesnost! Božje presv. Srce pa naj blagoslovi trud in žrtve!

p Št. Janž na Dr. p. Nebeškemu Vrtnarju je dopadlo, zopet eno cvetko presaditi v rajski vrt. V jeseni smo izročili materi zemlji telesne ostanke šolarce prvega razreda Bertice Kac, ki je komaj par tednov z veseljem se udeleževala šolsk. pouka. Dne 12. t. m. pa smo pokopali zopet še komaj sedemletnega šolarca Lojzeka Lešnik, učence I. razreda iz Prepolj. Spremljevala ga je šolska mladina pod vodstvom učiteljsva. Ta slučaj je bil tem bolj pretresljiv, ker je bil ljubeznjivi Lojzek v terek že v šoli vesel, v petek pa že njegov pogreb. Gotovo že prosil pri božjem Učeniku za svoje učitelje in součence!

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kakor Vam je znano, g. urednik, smo imeli občinske volitve, in sicer tokrat po novi postavi. Razpisane so bile na dan 9. sušca. To je bil dan upanja naših liberalcev, cele tri tedne so voditelji, oziroma Jakec in Tonček letali in si glave belili, da bi dobili zmago. Tako je Tonček tudi mahne na Goro, do tistega gospoda Repa, ki je nekaj pri Stajercu sodeloval in ki ga že stara gorska pesem proslavlja. Morebiti je g. urednik ne veste, Vam jo jaz povem: „Junak črnogorski na bečiku sedi, se v mestu vozi, se kisto drži.“ Torej do tega nebodigatreba se obrnejo naš v upanju bodoči župan, naj g. Repa ja pripelje na volišče vse gorske štajercijance, da jih ne bodo lovrenčki kršćansko-misleči volili vrgli iz odbora. Ali to, kar so naši kolovodje liberalcev slutili, je prišlo, vsi brez izjeme so zleteli iz občinskega odbora, čeravno so gospod Tonček pri štetju dobili 44 glasov. Tedaj so šli v predsobo volilnice, pa se po prsih vdarili, češ, jaz sem vesel. Toda bridko so se varali, kajti naš kandidat je dobil celo 103 glase. S tretjim razredom torej ni bilo nič. Nič ne škodi, so si mislili, če nisem zmagal v tretjem, bom pa v drugem razredu. A so že imeli smolo, kajti tudi v drugem razredu so propadli. Sedaj pride pa prvi razred: tukaj pa smo Župečani trije, eden v Št. Lovrencu, potem naučitelj bo volil tudi nas namesto pl. Hellina, in tako bomo zmagali; toda liberalcev obrača, Bog pa obrne. Naši odborniki imajo vsak po 12 glasov, ravno tako namestniki, liberalci pa 7. Torej prvi razred je pokazal kje je edinost, kje mir in sloga in kje večina. Da, hvala Bogu, dobro je šlo. Liberalce to tako jezi, da hočejo rekurirati. Po vsej sili hočejo doživeti še večjo blamažo.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pri nas se je vršil od 10. do 15. t. m. sv. misijon pod vodstvom g. misijonarjev iz Celja. Ker ni posebno nujnega dela, se ga je ljudstvo pridno udeleževalo.

p Cirkovce pri Pragerskem. V „Straži“ smo štali, da je določila naša cirkovska hranilnica in posojilnica 500 kron od svojega čistega dobička za pe-

stajo. Tako so sklenili razumni odborniki, ker žele dobro vsem domačinom, prijateljem in neprijateljem. To je tem hvalevrednejše, ker še niso sprejeli za svoj trud in delo niti vinarja. Čast takim možem! Kaj neki občinski odbor tako skrivnostno molči, kakor da bi bil zaprt v kakem trapistovskem samostanu. Račovedni smo, kaj se v odboru kuha, kaj bomo dobili od njega — novo živahno postajališče ali le osramočenje. Priobčili bomo imena odbornikov, da bo še otrokom v poznih letih znano, kdo nam je požrl, ali kdo nam je dal postajališče. Upamo, da bodo vsi naši prijatelji — brez izdajalca.

Slovenjgraški okraj.

s St. Vid nad Valdekom. Sv. misijon se bo obhajal tukaj od 20. do 25. marca t. l. pod vodstvom č. gg. misijonarjev od sv. Jožefa nad Celjem.

s Belevode. Družba sv. Mohorja v Celovcu je blagohotno podarila tukajšnji šolski knjižnici precej lepo število raznovrstnih, mladini primernih knjig, za kar se ji tem potom prav lepo zahvaljuje in obenem še drugim mladim ljubom za enaka darila prav iskreno priporoča. — Šolsko vodstvo.

s Velenjske tržane, hamreč posilnemške, neznanstvo računovodnosti žene, kdo Vam, g. urednik, vedno dopisuje iz Velenja. Učen človek mora to biti, pravijo, navaden človek to ne piše. Gotovo je obiskoval višje šole. In tako sem slišal, ita eni dolžijo Smartenskega g. kaplana, drugi mislijo na novega trgovca, zopet drugi na drugega. Vidite, pravega pa ne zadenejo. Učen, učen mora biti! Ah kaj, zdravo pamet mora imeti in pa da zna govoriti in kakor govori, tako pisati. Drugo pa Vi popravite, g. urednik, kaj ne? Če pa vse vkup ni za nič, pa v koš vržete. To se mi je že tudi prigodilo. No pa nekaj še le spravim skupaj, četudi nisem hodil v — Šulverajnsko šolo, slovenskih otrok poneumnjevalnico; veste, skoraj sem si jezik zlomil na tej besedi. To bi se veselili moji „prijatelji“! Toda vest me pa le peče, ker druge krivijo in po nedolžnem dolžijo in ker nočem, da bi kdo po nedolžnem trpel, bom pa kar naravnost povedal — aha, že vidim, kako na ušesa vlečejo; zdaj bo povedal, kdo da je — bom kar naravnost povedal, da tega nikdar — ne zveste. — Mi, ki vemo to — nas je četir': — jaz, pero, črnilo in papir; — mi sami sebe nikdar ne izdamo — ker preveč radi se imamo. — E šment, Vi tudi veste, g. urednik! Torej pet, pet nas je. Pa Vi nas tudi ne izdate, kaj ne? Tako smo brez skrbi. Torej adijo — lahko noč. — Pripomba: Edino to smemo izdati, da nas je več dopisnikov, ki pa drug za drugega ne vemo.

s Na Staro vas pri Velenju opozarjamo velenjske in škalske rodoljube danes, naj vendar storijo kaj za narodno probujo v tem „Alt-Wöllan.“ Tam vlada žalostna narodna nezavednost. Razen par probujenih vrlih in zavednih družin, kakor so Šaloven, Rak-Meža, Gorjan, Glažer, se drugi ne zavedajo svoje narodnosti in se sramujejo svojega jezika. Škoda, da se jim Bog ni dal naroditi tam gori kje na Pruskem? Zakaj je pač bila božja volja, da so se narodili sredi slovenskega sveta, ko bi bili tako radi Nemci? Kaj pravite Vi, g. urednik? Mi mislimo, da bi sicer Wutti imel manj otrok za nemško šolo in vrtec. Ker za velenjskimi obrtniki in železničarji pride na vrsto takoj Stara vas. Tam je Wutti nabral največ otrok za nemško šolo, ki jo Šulveraju vzdržuje in pa za Kindergarten, ki ga vzdržuje Südmarkgruppe Schönstein-Wöllan, ki je nekaka pripravnica za nemško šolo, čeravno ne pošljejo vsi svojih otrok v Šulverajnsko šolo, ki jih pošiljajo v ta Kindergarten, katerega „Leiter“ je Jozef Wutti, Kaufmann in Wöllan. Torej mož bi imel manj otrok za šolo in Kindergarten in tako bi bilo manj nezavednežev, ki služijo slepo Šulveraju in Südmarki. Nekateri so hoteli svoje otroke dati zopet v petrazredno ljudsko šolo nazaj, toda Wutti je zopet pregovoril te nezavedneže, ki niti ne vejo, 1. da se otroci v petrazredni šoli več naučijo nego v enorazrednici, 2. da ni dovolj znati samo nekaj drobtin nemškega jezika, ampak tudi še drugih reči, 3. da se v tujem jeziku otrok teh reči nikakor ne more privučiti, ker jezika učiteljevega ne razume in torej ti otroci, izstopenši iz šole, ne bodo znali pravilno pisati ne nemški, ne slovenski. Pozivljamo torej rodoljube in zavedne Starovaščane, naj poučijo v tem oziru svoje nevedne sosedo.

Konjiški okraj.

k Konjice. Prvi redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice se bo vršil prihodnje nedelje t. j. 21. t. m. pop. po večernicah. Dasi obstojijo tukaj že tri starejše hranilnice in posojilnice, vendar se je kmečko ljudstvo tega svojega zavoda oprijelo s takim navdušenjem, da je imel v osmih mesecih obstanka že čez 1/4 milijona k prometa ter čez 300 K čistega dobička. In v prvih dveh mesecih tekočega leta pa izkazuje promet že čez 80.000 K. To kaže pač potrebo „rajfajzovke“ v Konjicah in priča o zavednosti tukajšnjega kmečkega ljudstva, ki dobro čuti, kaj je res v njegovo korist. — Obenem pa je to tudi dokaz, da so bili vsi agovori in nasprotovanja sovražnikov novega zavoda ničeva in prazna. K občnemu zboru ima vsakdo prost pristop, pridite torej v obilnem številu.

k Konjice. V tretjem razredu so se pri občinskih volitvah v trgu Konjice udeležili tudi Slovenci — a so ostali v manjšini z 32 proti 152 glasovi. Ker se je od

strani Nemcev pri volitvah postopalo nepravilno, uložena je pritožba.

k Žiče. Slučajno dobim predzadnjo številko „Stajerca“ v roke ter vidim dolg dopis iz Žič. Kako se začudim, ko vidim, da ima podpis „več faranov“. Jeli morda prinesel tudi imena teh „naprednjakov“? Kaj še, kje jih pa dobiti? Čuj svet, naj ti naštejem te farane; eden, ki brati ne zna, drugi, ki sicer čita Stajerca, pa se prav pridno udeležuje shodov „Narodne Stranke“ ter se jim za predsednika ponuja, in z gospodom učiteljem Čučkom bi spravil cele tri skupaj. Slednji morda še ni dobro poučen o razmerah v Žičah, ker bi potem ne bil izdal samega sebe. Dopisa gotovo ni skoval kak priprost štajercijanec; saj je znano o žčkih štajercijancih, da razumejo vsi toliko, kakor Marksetova koza na orglje. Gotovo je bil dopis napisan ob navzočnosti nezrelih faranov, to je ob navzočnosti šolskih otrok. No pa dopisnik si je mislil, če še niso farani, pa še bodo. Sedaj, ko so dobili tako imenovanega kolovodja, so se začeli skupaj zbirati, ter zahajajo vsako nedeljo v Loče v gostilno k Walsndu, kjer čitajo evangelij iz ptujkega lističa ter iščejo inserat, da bi si naročili pameti od kake tvrčke iz rajha. Ker pa takšne tvrčke do sedaj še ni, zato bodo ostali to, kar so . . . . .

k V Oplotnici je pri občinskih volitvah v II. razredu prodrla slovenska stranka, v I. in III. razredu so zmagali štajercijanci.

Celjski okraj.

e Slivnica pri Celju. V spremstvu liberalnih učiteljev je agitiral zadnjo nedeljo urednik celjskih liberalnih listov Spindler pri nas in v Dobju proti Kmečki zvezi in dr. Korošcu. Seveda, dr. Korošca je treba sedaj pri deželnozbornih volitvah odbiti, da pridejo liberalni učitelji do zvišanja plač. Zato hodi učitelji s Spindlerjem. Ljudstvo to vidi in dobro ve, kje so njegovi pravi prijatelji.

e Grajska vas. Umrli je tukaj 7. t. m. Miha Kotten, Radeckijev veteran, v 90. letu svoje starosti. Bil je najstarejši mož gomilske in šentjurske fаре ter povsod priljubljen in spoštovan. Bil je tudi priden čebelar. Bodi mu zemljica lahka!

e Savinjska dolina. Vse upanje stavimo na hmelj, a par let sem je bilo naše upanje hujo goljufano. Za hmelj ne dobimo nič, drugih dohodkov pa nimamo. Mnogi kmetje se nahajajo že v velikih denarnih zadregah. Za našo bedo pa se popolnoma nič ne briga poslanec Roblek, koji agitatorji so nam ravno glede hmelja obetali zlate gradove. Kaj nam to pomaga, če piše lepe članke v celjske liste? Mi potrebujemo kupcev, denarja, kruha! Po drugot se poslanci brigajo za svoje volilce, naš poslanec pa vraga samo interpelacije za stvari, ki mu jih napišejo celjski doktorji. Kako narod živi, mu je deveta brigada. Sedaj nam hoče naložiti liberalna stranka nov davek, namreč zvišanje učiteljskih plač. S čim pa naj plačujemo davek? Morda s hmeljem, ki ga ne moremo prodati. Za kmeta ima Roblek le dobre besede, za nekmete pa povijanje plač. Ne bo dolgo, da se bo cela naša dolina uprla proti svojemu poslancu in stranki, ki ji hoče nalagati le nove davke.

e Pri Sv. Stefanu so šolo zaprli do nedolocene časa, ker je veliko otrok obolelo na škrlatici, in imajo večinoma vsi otroci hud — takoiimenovani oslovski kašelj.

Dravljje. Naše izobraževalno društvo je priredilo danes, dne 14. t. m. društveni shod, kateri je jako lepo uspel. Kljub skrajno neugodnemu vremenu in gradim potem se je shoda udeležilo blizu 70 oseb. Shod je otvoril č. g. župnik Ogrizek in podal beseda odposlanec S. K. S. Z. v Mariboru, ki je govoril o zgodovini in razvoju kmečkega stana. Shod se je vršil popolnoma mirno. Nasprotniki so sicer poslali par svojih, da bi delali zgago, vendar so izgubili pogum, ko so videli zbranih tako lepo število naših vrlih mož in mladeničev.

e Sv. Jurij ob juž. žel. V terek, dne 16. marca so se vršile občinske volitve za trg Sv. Jurij ob juž. žel. Radi malega števila volilcev volita samo 2 razreda. Kljub vsem mogočim spletkam in zvijačam Narodne stranke je Slov. kmečka zveza zmagala v II. razredu s 6 odborniki in 3 namestniki. V I. razredu Slov. kmečka zveza ni postavila svojih kandidatov. Torej je v občinskem odboru polovica vrlih pristavev Slov. kmečke zveze. — Čast zavednim volilcem. Natančneje poročilo sledi.

e Braslovce. Pretekli teden je bilo v braslovski župniji osem mrličev. Tri so nesli skupaj na pokopališče, med njimi tudi posestnika Matevca Grenko iz Orlevasi. Pokojnik je bil nadlovec v vojski proti Lahom leta 1859. V soboto je pa bil veličasten pogreb še mladega posestnika Jerneja Kočre. Bil je v življenju velik prijatelj in dobrotnik naših društev; v zahvalo mu je pevsko društvo zapelo nagrobnico; tudi požarna bramba se je korporativno udeležila pogreba. Blag mu spomin!

e Braslovce. Vedno in povsod sem priporočal le slovo. Bil sem vedno nasprotnik vsem napadom od te in one strani, ni mi bilo všeč, če se je vse v časnikih objavljalo, kako se je temu ali onemu gostija pokazila itd., vendar sem prišel tudi jaz do drugega naziranja in upam, g. urednik, da mi opróstitute, če Vam povem, zakaj. Bil je, kakor veste, socialni tečaj v Braslovcah. Moj sosed me je povabil naj se ga tudi jaz udeležim. Šel sem. Drugi dan me je bila treba več vabit, kajti predavanja so se mi tako prikupila, da sem si želel jih poslušati še in še. Govorilo se je, kako naj se izobražujemo, kako naj bomo

vri narodnjaki in se pošteno bojujmo proti našim narodnim nasprotnikom, da ne bo naš ščit imel niti najmanjšega madeža na sebi. Posebno pa se mi je dopadlo, kako so govorniki mladino vspešno k lepemu, čednostnemu življenju. Naglašalo se je posebno, da se naj mladina, ki je naša bodočnost, uri v lepem življenju, da bo čast in ponos starišem in kras slovenskega naroda. Da so potem nekateri listi napadali prireditelje in tečaj, to se mi ni čudno zdelo, ker satan se ima vedno delavce v obliki nekaterih ljudi v svoji službi. Čudno pa se mi je zdelo, da so nekateri očeti, ki imajo sinove, ki že stopajo v svet in ki so najbolj potrebni takih zlatih nauk, dejali, da je bil tečaj le hujskarja. Jaz sem si mislil ob sklepem govoru, ki je bil posebno posvečen mladini, pojdemo očete in stisnimo roko govorniku v znak hvaležnosti, ker želimo imeti naše otroke dobre.

c Mozirje. Novi občinski red ima naš župan za trg Mozirje. Občinski računi se naj poprej odobrijo od občinskih odbornikov in to že v tretjem mesecu, ko poteče upravno leto, na to pa jih ima 14 dni na ogled. — Kmetje, kateri ste bili na socialnem tečaju v Braslovcah, se bodete pač vprašali, kdo ima prav, župan dr. Goričar, ali g. državni poslanec dr. Korošec. No veste, ker imajo pa liberalci povsod izjemo, bode gotovo imel naš župan prav — in ni se mu treba ravnati po točki 62. občinskega reda. Ravno tako se ravna naš g. načelnik rokodelske zadruga. Sklicuje občni zbor brez vsake odborove seje; ako si želi odbornik ogledati račune, mu ni dovoljeno, sejnega zapisnika ne smejo niti pregledovali računov pogledati. — Čudna izjema, kaj ne? — Blagajnik požarne brambe je odložil odborništvo in — blagajno. Liberalci krasno napredujejo.

c Kmetijska podružnica Mestinje. — Sv. Peter na Medvedovem selu naznanja, da bo potovalni učitelj Alojzij Pirstinger imel poučno predavanje o pomladanskih delih v vinogradu in v sadovnjaku na praznik Marijin 25. marca ob pol 9. uri popoldne v Zibiki v stari šoli in ob 3. uri popoldne pri Sv. Emi v kaplaniji, v nedeljo, dne 28. marca pa ob pol 9. uri predpoldne na Sradki gori v župnišču in ob 3. uri popoldne pri Sv. Petru na Medv. selu v župnišču. Udje, udeležite se polnoštevno teh poučnih shodov!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Prav živahno se gibljemo pri nas. O tem pričajo naši poučni shodi. V nedeljo, dne 7. februarja je poučni shod mladeniške zveze zbral sedemdeset domačih mladeničev. Našega g. župnika je mikalo izvedeti, kdaj hodimo mladeniči po letu in kako živimo pri delu v tujini. Zahimiv je bil razgovor. Od tod jih je precej bilo v delu na železnici pri Kremsu na Nižje-Avstrijskem, nekaj na Gornjem Štajerskem, precej v Bad-Gasteinu na Solnograškem, nekaj na Koroskem, Bavarskem in Vestfaliskem. G. župnik nam je na srce polagal, naj bi lahkomišljeno ne šli od doma, kjer po letu manjka delavcev in propada domače gospodarstvo. V tujini naj bi svoje verske dolžnosti natančno spolnjevali, zaslužke lepo hranili, se varovali pijančevanja in zapravljanja. Vsak naj bi imel svoj časopis, in sicer dober časopis. Tujina silno slabo upliva na naše ljudi, pozna se to žalibog vse preveč. Treba je torej združenega dela dušnega pastirja in vseh dobromislečnih župljanov. Zeleti je, da bi vsi, ki letos gredo na tuje, se prej oglašili pri dušnem pastirju, da prejmejo potrebna navodila. Če se to zgodi, bo ta poučni shod rodil lep sad. Daj Bog!

c Sladka gora. Med gorovjem skrita naša župnija je v zadnjem času vsa ožijela, to pa posebno po izobraževalnem društvu in po Marijini družbi. V Marijino družbo je bilo na Svečnico ob ganljivi sirovečnosti vsprejetih 124 deklet in 23 mladeničev. Daj Bog krepko rast prekornosti družbi v blagor naše mladine! — Naše izobraževalno društvo je pokazalo ob občnem zboru, da res vzorno deluje. Prvo leto svojega obstanka je štelo precej nad 100 udov, udje pa so prebrali nad 1000 knjig. Med dobrotniki društva sta posebno odlična naša vrla rojaka župnik Zdolšek in profesor dr. Sket. Občni zbor je pozivljalo lepo petje naše mladine. Z vso pozornostjo smo poslušali bodrilne besede č. g. Jurka, ustanovitelja našega društva, sedaj župnika v Hamecah. Dobri gospod, Bog Vam plačaj ves trud, ki ste ga posvetili našemu društvu! Ne pozabimo Vas. Zborovalce je se posebno razvnela navdušujoča beseda župnika Gomilška. Veljala je možem in ženam, mladeničem in mladenkam, kako naj delujejo pri društvu za svojo izobrazbo. Lepe nauke bomo upoštevali in novi odbor, očiščen nasprotnikov, bo vse storil za procvit društva, da izve svet, da tudi mi Sladkogorčani čvrsto napredujemo.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 4. t. m. smo spremili k večnemu počitku Francisko Dečman, posestnico v Spod. Selcah. Velikanski pogreb je kazal, kako priljubljena je bila rajna ženka. Vsi, kateri so jo poznali, so prišli, da ji izkažejo zadnjo čast. Vrli pevski zbor je pod vodstvom g. kaplana zapel krasno in vsem v srce segajočo pesem. Rajna je pustila štiri majhne otroke ter žalujočega moža, brata in očeta. N. v m. p.!

c Šmarje pri Jelšah. Občni zbor Kat. slov. političnega društva za šmarski okraj v četrtek, dne 11. marca je bil velezanimiv. Udeležba nad 300 mož, med temi največ šmarčanov, pa tudi vse sosednje župnije so bile zastopane. Došli so vsi šmarski pristaši Štajerca, ki so za celih 14 dni agitirali za udeležbo na shodu in pa proti zavarovanju. Zbor otvori pred-

sednik, župnik Gomilšek, ki obenem poda kratko sliko o delovanju društva v pretečenem letu. Nato je bil soglasno izvoljen novi društveni odbor. Sedaj nastopi državni poslanec Pišek. Poroča o delovanju zaključnega državnega zbora. Kar se tiče zavarovanja, katerega korist je očitna tudi za kmeta, se bomo 2—3 leta čakali na postavlo! Seveda se mora veliko spremeniti v vladnem načrtu, da bo ugodna za kmečki stan. Zadostno pojasniti te postavbe v kratkem govoru ni mogoče. S. K. Z. bo izdala posebno knjižico o zavarovanju, da lahko vsak spozna prednosti in hibe tega načrta. Poslanci bomo vas vprašali in kako se boste izrekli, tako bomo glasovali. Neumno pa je prej kričati zoper zavarovanje, predno sploh kaj natančnega veste o njem. Poslanec opozori na deželnozbornske volitve, ob katerih naj bi se vsi kmetje oklenili S. K. Z., da bo kaj uspeha za nje. Po poročilu so se začeli med velikim vrisčem oglašati nekateri štajercijanci. Poslanec Pišek je vsakemu odgovoril. Govorili so se gostilničar Skale in kmeta Vrečko Jak. in Stoklas. Radi neumnega obnašanja štajercijancev žal ni bilo mogoče mirno razpravljati. Ljudje, ki vso modrost zajemajo iz ptujskega lista, znajo pač delati nemir in šum, za pravi kmečki napredek pa so gluhi. Predsednik Gomilšek je opozarjal zborovalce, kako je potrebna za kmeta združitev in edinstvo, da bo bodočnost ugodnejša zanj. Seveda so štajercijanci vpili, da se ne zapisati v Kmečko zvezo. Naših pa je mnogo pristopilo. Končno je bila soglasno sprejeta resolucija, ki odobrava ustanovitev Slovenske note in tirja od naših poslancev, da tudi v bodoče odločno zastopajo kmečke koristi. Zborovanje je trajalo 3 ure.

c Šmarje pri Jelšah. Tukaj je v četrtek, dne 11. marca bila skupna seja dekanijskih odborov za Šmarje in Rogatec. Odbora sta se nanovo sestavila. Sklenila se je revizija vseh društev S. K. S. Z. v obeh dekanijah, določili so se revizorji in način revizije, ki je velikega pomena za napredek društev.

Brežiški okraj.

Vinski sejem. Novoustanovljena podružnica c. kr. kmetijske družbe štajerske za brežiško okolico priredi v sredo dne 31. marca t. l. od 9. ure naprej v prostorih Narodnega doma v Brežicah vinski sejem. Vinogradnikom iz okolice, osobito iz slavnoznanih bizeljskih, pišečkih in sromeljskih goric, bode ta dan ponudena prilika, svoj izborni vinski pridelek po primerni ceni spraviti v denar. Ker je železniška zveza od vseh strani v Brežice ugodna, nadejati se je, da se tega vinskega sejma udeleži veliko število kupev posebno gostilničarjev, ki znajo ceniti zlahko kapljico, od blizu in daleč.

b Brežice. Naše mlado izobraževalno društvo, ki tako živahno deluje, razposilja že vabila k prvi gledališki predstavi. Na praznik Marijinega oznanjenja, dne 25. t. m. po večernicah predstavljajo namreč dekleta - članice igro v 3 dejanjih „Najdena hči“. Začetek ob pol 4. uri v veliki dvorani Narodnega Doma. — Sploh je zanimanje za igro splošno. Velika ovira je pač, da manjkajo primerni prostori, pa upamo, da bomo kmalu vse premagali. V kratkem se nadejamo že ustanovitve dekliške zveze izobraževalnega društva. Fantje, naša skrb bodi, da ne zastanemo v tem oziru, ampak naj kmalu svet izve, da imamo tudi že mladeniško zvezo!

b Zdole pri Brežicah. Tukaj se živahno pripravljamo na občinske volitve, ki se bodo vršile v kratkem. Štajercijanci, pod vodstvom znanega posilnemskega trgovca, hočejo priti do zmage zlasti s pomočjo obilnih posestnikov zunaj občine, ki pa imajo posestva na Zdolah. Tako bi jim naj prišli na pomoč Goričani in Aužlani. Toda upamo, da možje, ki doma vedno volijo s kat. slovensko stranko, na Zdolah ne bodo volili z nemškutarji!

b Sv. Peter pod Sv. gorami. Podpisani sem tožil g. dr. Ferdo Kunej-a radi razžaljenja na časti; ker je g. obtoženec menil dal popolno zadoščenje, odstopil sem na njegovo prošnjo od vlozene tožbe. — Ivan Lah, kaplan.

Najnovejše novice.

Na zadnje srbsko spomenico bo Avstro-Ogrska odgovorila v petek, v soboto pa bo poslanik grof Forgach oddal odgovor v Belgradu.

Listnica uredništva.

Št. Janž pri Sp. Dravogradu, Sv. Tomaž pri Ormožih: Za to številko prepozno. Pride prihodnjic. — Ker nam je hudo pomanjkovalo prostora, smo bili primorani, več dopisov odložiti za prihodnje številko, kakor: Dobje pri Planini, Terbegovci, Dramlje, Sav. dolina, Slov. Bistrica, Šmarje, Rečica, Plištanj.

V povzdigo novih živinskih sejmov v Št. Pavlu p. P. (Sav. dol.)

se naznanja, da se ne bode letošnje leto nikakoršne sejmovine pobiralo. — Opozarja se tudi na tiskovno pomoč v „Velikej pratiki za leto 1909“, kjer sta zadnja dva sejmiska dneva t. j. 6. sept. in 4. november premočno razločno označena. Prididite torej le dne 3. aprila, 6. septembra in 4. novembra mnogoštevilno!

Županstvo Št. Pavel p. P.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice

v Šmartnu ob Paki

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil v nedeljo, dne 28. sušca 1909 popoldne ob 3. uri v župnišču v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnikstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1908.
4. Volitev načelnikstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

228

Načelnikstvo.

Ako občni zbor ob navedeni uri ne bi bil sklepčen, vrši se na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število članov.

Posojilnica na Vranskem

r. z. z. n. z.

vabi svoje zadrudnike na

redni občni zbor

dne 25. marca 1909 ob treh popoldne v zadrudno pisarno na Vrasko hiš št. 82.

VSPORED:

1. Potrditev letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Revizijsko poročilo Zadrudne Zveze.
4. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

225

Načelnikstvo.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

„Kmečke hranilnice in posojilnice v KONJICAH“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo dne 21. sušca 1909, ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1908.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

K občnemu zboru imajo kot poslušalci pristop tudi neudi.

229

NAČELSTVO.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Polzeli

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se vrši v nedeljo dne 28. marca t. l. v občinski pisarni št. 2 na Polzeli. Začetek ob 3. uri popoldne.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

231

K obilni udeležbi vabi

Načelnikstvo.

Zahvala.

Ker se nam ob smrti našega iskreno ljubljeneega sproga oz. očeta, gospoda

Jakob Vodenik-a

ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti za vse iskrene izraze sožalja in vsem darovateljem krasnih vencov, zahvaljujemo se tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo dragega pokojnika k večnemu počitku. Pred vsem se zahvaljujemo gg. načelniku in uradnikom tukajšne postaje, preč. duhovščini, posebno preč. g. župniku za srce pretresujoče in tolažljive besede ob odprtem grobu, zastopnikom žandarmerije in požarne brambe, tovarišu in konečno vsem onim, ki so se ob odprtem grobu poslovlili od dragega ranjkega pokojnika.

Poljčau 15. marca 1909.

237

zalujoča žena in